

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Száchény-utca SIMON-ház Kuna József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETMEŒYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ideintéendők.

Férmentelen levelek csak ismert kzekőtől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési Ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopeltisor egyszeri beigtetésáért 5kr.
Helygűj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitott 4 hasábsopeltisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajdosságra 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd Julius 30.

149. szám.

A kamatláb leszállítása.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter leiratot intézett a budapesti kereskedelmi kamarához és tőzsdéhez, vajjon nem tartaná-e helyén levőnek, hogy a törvényes kamatláb leszállítsassék 6%-ról 5%-ra.

Ez a legfontosabb mozzanat ma hazánk közgazdasági életében; horderőre nézve beláthatatlan, különösen ipari szempontból véve. A kamatláb kérdése hazánkban sokkal fontosabb, mint a kontinens bármely más államában. Mert nálunk nincs gazdag társadalom, nincs gazdag iparosság, mint Angliában s Németországban. Innen van egyrészt, hogy nálunk a nagy gyáripár nem tudott még úgy kifejlődni, mint ott, holott nálunk a talaj sokkal kedvezőbb, fekvésünk, mint Európa közepén álló országnak, sokkal előnyösebb.

Ott tehát, hol nincs kellő önálló tőke, az az vagyon, — ott a földolog a hitel, az olesó pénz; mert ha a gyáros kénytelen drága pénzzel termelni, már is hátra van a versenyképességben, szemben a külföld olesó pénzével.

Nálunk még drága a pénz. Maguk a pénzesoportok csak kivételesen fektetnek pénzt önálló ipari vállalkozásokba. Kivételt képez itt a magyar általános hitelbank, mely a cellulose- s petroleum-ipar emelésére óriási áldozatokat hoz. A többi nagy pénzintézet megelégszik a váltó-leszámitolással, lombardirozással a kisebb-nagyobb hitelüzletekkel, — de nem képezi működése tárgyát a magyar ipar megteremtése. Új iparágak megteremtésére szivesen ad pénzt — természetesen legkevesebb 6%-kal — ha az illető kellő fedezetet nyújt, de arról, hogy ők maguk lépjenek az ipar terére, arról tudni sem akarnak. Nincs érzék a honi ipar s kereskedelem iránt. Innen van, hogy mindig a külföldi vállalkozási szel-

lemet és külföldi tőkét hívjuk segítségül, holott van tőke hazánkban is elég.

Az iparos a hazai pénzre van utalva. Ha nem kap 6%-nál olesóbb pénzt, úgy bizony drága lesz az mindíg. De 5% végre mégis elég olesó volna. Azt mondják, hogy az osztrák-magyar bank elég olesó pénzt nyújt? Ez igaz is. Ámde meg ne feledkezzünk arról, hogy az osztrák-magyar bank szervezete nem alkalmas az iparnak szükséges tőke beszerzési forrásul. Mert az ipar nem kötheti le magát három-négy hónapra, különben föltűn lebeg mindíg a Damokles kardja. Azután az iparosnak nincs mindíg tárczája sem, melylyel olesó pénzhez jutha na, míg az u. n. pénzszerzési váltókat legtöbb esetben maga a bank nem fogadja el, tehát az ipar minden körülmények között hátrányos helyzetben van.

Ezen akar segíteni Baross Gábor kereskedelmi miniszter, kinek gondoskodása bizonyára nemsokára megteremdi gyűlöletét: hatalmas magyar nemzeti ipar és kereskedelem teremtésében.

Mert az olesó pénz főkérdése az iparnak s ha Baross Gábor ezt nyújt, úgy alapot fektetett le azon területen, melyen ő hatalmas nagy polótát akar emelni.

Csakhogy minden akció reakcióztól szűl s így, ez esetben is, a mily örömmel fogja üdvözölni hazánk ipara és kereskedelme Baross ezen legújabb tervét, ép oly ellenszennel fogja azt fogadni a tőke. Pedig a tőke nagy faktor egy szegény államban. Annál dicsőbb Baross minisztertől, hogy nem törőve a tőke rokon vagy ellenszennével, ezen uton is segíteni akar a hazai iparon és kereskedelmen, melynek emelését Baross egyik legfőbb állami érdeknek tekinti, mint-hogy csakugyan Magyarország vagyonsodása csak attól függ, hogy fog-e sikerülni az agrár államot iparállammá átalakítani.

Az agrár-államot a természeti válságok évtizedekre visszavethetik, az ipar-államot soha. Az egyik évnek csapásait az agrár államban a másik év csak ritkán egyenlíthető ki. Ellenben az ipar-állam nem ismer válságokat, az ipari termelés folytonos és szakadatlan s csak magától az iparos-elemtől függ, vajjon akar-e s tud-e felemelkedni. Peldákat látnunk erre a történelemben akárhányszor a régi népeknél; nagy és hatalmas állandóan csak iparállam maradhatott.

Ugyanezt látjuk napjainkban is. Innen van, hogy a kontinens minden állama, kicsiny és nagy egyaránt, igyekszik iparállammá lenni. Itt szomszédunkban a kis Románia. Mily buzgalmat fejt ez ki nemzeti ipar teremtésére! Maga a király áll élén, saját birókára telepít iparosokat, ad nekik harmincz évre ingyen telket, azonkívül segít pénzzel is, saját vagyonából ad nekik t-kintélyes összegeket 6%-os kamatra. Így van üveg-, posztó-, papir- és csementgyára, melyekben közel fél millió franknyi vagyona fekszik.

Nálunk mások a viszonyok. Nálunk van már ipar, csak fejleszteni, kiterjeszteni kell. Baross Gábor majd fejleszti; neki érkeve van íranta, a mi annyi elődjénél hiányzott.

Erős érzékéről tanuskodik legutóbbi erdélyi körútja is, melyben minden perczet arra használt fel, hogy megtekintsen ipartelepeket, informáltassa magát a helyszínen a hiányokról és szükségességekről.

Baross Gábor a tett embere. Bár rég lett volna hazánkban Baross Gáborja akkor ma előbbre volnánk, — nem volnánk közgazdasági tekintetben va allusai adófizetői sem Ausztriának, sem más országnak, hanem volna nemzeti iparunk.

Ezt eözloza Baross kereskedelmi miniszternek a kamatláb leszállítására vo-

latkozó terve is, melyet további gyakorlati intézkedések előkészítője gyanánt tekintünk csak.

Szterényi József.

Külföld.

A francia megyetanácsi választások eredményének csak egy részéről érkezett hír, melyből azonban a végeredményre biztos következtetést vonni annyival kevésbé lehet, mert aránylag sok szűkebbkörű választás lett szükségessé és több mint 600 választás eredménye ismeretlen. Eddig a republicanusok kétségkívül többségben vannak, bár hat helyet a conservatívek javára vesztek a ha még 508 republicanus választaték meg, akkor is csak az eddigi statusquet fogják elérni. Abból, a mi eddig a megyetanácsi választásokról tudva van, azt az impressiót nyeri az olvasó, hogy a republicanusok nagy és jelentékeny tértoglalását alig lehet remélni s ha tán ez irányban reményeket táplált a francia kormány, ezek nehezen fognak valózni. De sokkal kedvezőtlenebb a választások eddigi eredménye a boulangérismusra, amelyiben ex-tábornok igen sok helyen, egyik forrás szerint 73 kerületben bukkott meg csak 17-ben kapott mandátumot Boulanger és híveinek nagy hangját s nagy reménykedéseit tehát a választások eddigi eredménye teljességgel nem igazolta.

Hogy pedig minő perspektívát nyújtanak a megyei választások a későbbi parlamenti választások tekintetében, azt majd csak akkor lehet látni és megítélni, mikor a megyei választások összeredménye is tudva lesz.

Kelet felől két helyről érkeznek békétlen hírek: Kréta szigetéről és Egyiptom déli határaitól. Amott a görögök békétlenkednek s követelik a mind nagyobb mérvű autonómiát, emitt az angoloknak gyűlt meg a bajok Wad-el-Nyumi hadai-ál. Mindkét ponton fejlődőben van a helyzet — rosszatbra és előbb utóbb döntő fordulathat kell beállani. A porta sokáig sem néhezi tétlenül a krétai ügyek zavaró fejlődését, mert már egyes hatalmak is kénytelenek honosak biztonságáról gondoskodni, a mi pedig nem válik a török hatalom dicséretére.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Régény.

Írta: Vértesi Arnold.

(Folyt. tartás.)

Az öreg asszony nagy terveket sző a jövőre. Ha majd pénzköz lesz, zongorát is vesznek. Aztán egy garnitúrát kék selyemből: —

— Olyat, lelke, mint a milyen otthon volt magoknál. Olyat, édes angyalom.

A leány tompán, egykedvűen hallgatja. Fásult arcán egy vonás sem mozdul, hiába kedveskedik körülte az öreg asszony, ő csak ül ott egy széken, szóltan, mozdulatlan. Körülte rakosgatnak, rendezkednek az új lakásban, ő egy pillantást sem vet semmire. Néha oda megy hozzá az öreg asszony, megkérdezi: jó lesz-e ez így, lelke? A leány csak a fejével bólint, hogy jó.

Neki így is jó, úgy is jó, a nyomorúság mindenféleképp csak nyomorúság. És a mint ott ül csüggedten lehajtv a fejét, mindegyre sötétebb, mindegyre komorabb gondolatok szálltak meg lelkét. Oh, miért nem volt bátorsága anyjával, testvéreivel együtt meghalni! Mily élet ez, a mi rád vár!

Száz-szor is eszébe jutott azóta az öngyilkosság, azzal aludt el, azzal ébredt föl, de soha sem mert megtenni. Mindig ott zug az fejében; de éri, hogy soha sem lesz rá bátorsága. Oly gőresősen ragaszkodik ehhez a nyomorult élethez.

Es fásultan megadja magát sorsának. Mit csináljon? Kimondhatlanul boldogtalan az alacsony sorsban, a melybe süllyedt, nem bírja soha megszokni a környezetet, melyben él, utálja ezt a tolakodó vén asszonyt, megveti azt a gyámoltalan fiatal embert; de tudja, hogy nincs más menedéke a kerek világon.

Ki venné őt nőül más, mint efféle ember? Vagy ki fogadná be? Ki hiná őt magához? Ki gondoskodnék róla, hogy éhen el ne veszen? A rokonok megfélejtették róla, a régi jó ismerősök messziről kikerültek, hogy valamiképp a nyakukba ne akassza magát.

Hová menjen? El van zárva előtte a világ. Ervinhez nem mehet. Oda soha, a gyalázatoshoz, a ki oka volt anyja és testvérei halálának. Hát hová?

Tompán mereszt szemét a besötétedő ablakokra. Az ő lelkében is olyan sötétség van. Didereg a fűtetlen szobában s őszszébb vonja köpenyegét.

— Fázik, édes lelke? — kérdezi az öreg asszony aggódva.

S abba hogy minden más munkát és befejt hamarjában.

— Így ni, édes angyalom, üljön ide közelebb a kályhához.

Még egy számosty is odatul, hogy arra togye rá Bella a lábaokait.

Ott ül a leány sokáig, fázékony, finom fehér kezét m-lengetve, mialatt körülte butorokat rakosgatnak, tologatnak, kalapálnak. Ő azalatt gondolataival me-sze szárnyal. — Azokra az időkre gondol, mikor fényben, pompában élt, mikor bálokban tündökölt és fiatal szívét büszke remények dagasztották. Ah! és most hová jutott!

A kis vaskályha már egészen tüzes, de Zarándy Bella még most is fázik. Jéghidegséget érez szívében s a kalapácsütések úgy rémlenek neki, mintha koporsóját szegeznék. Itt lesz ő eltemetve, itt e mocskos falak közt e dohos szagu nagy szobában, melynek akövenjében már megegeti a helyet az öreg asszony a fiatal pár ágyai számára.

Aközben elvégezték egészen a rendezkedést, minden butor helyén áll már, minden kép fölakasztva, minden edény és ruhaféle elrakva; hanem Molnár Károly még mindig talál valami rakosgatni, szögezni, igazgatni

valót, míg csak az anyja be nem tolja a másik szobába.

— Eregy már te mamlasz, hát ne hagyd magában a menyasszonyt!

Akkor keservesen sóhajtv a bement a fiatalember.

TIZEDIK FEJEZET.

Az új pártfogó.

A gyászév leteltével az esküvő a vízárosi piébánia-templomban díszes közönség jelenlétében ment végre.

Tanuk voltak Nemecky Mihály minisztertanácsos és Rankay Antal osztálytanácsos, amaz a menyasszony, emez a vőlegény boldog atyjának régi jó barátai.

Az öreg számtisztek, a kik idősb Molnár Károlylyal együtt szolgáltak hajdan, úgy vélekedtek ugyan, hogy lehetett volna másokat hinni, a kik inkább oda valók lettek volna; de özvegy Molnár Károlyné azt tartotta, hogy az ilyen ünnepies alkalomra mennél előkelőbb férfiak szükségesek, ez a családnak önmaga iránt való kötelessége s Nemecky miniszteri tanácsos ur különösen nyájias volt hozzájuk az utóbbi időben.

Annyira, hogy midőn másod ízben jött látogatába, Molnár Károlyban remény támadt, hátha ő méltóságának komoly szándékai lehetnek Bellára nézve?

Éppen akkor szakadt félbe a méltóságos ur régi ismeretsége az özvegy számtanácsosnéval, a kivel már vagy tíz év óta tartott ez az ismeretség, még a boldogult férje életében kezdtek. Molnár Károly hallott felőle valamint a hivatalban s reménye éled. Nagy örömmel veszi észre, hogy a méltóságos ur kiválóan érdeklődik Bella iránt.

Talán a leány is észrevette azt, mert úgy látszott, hogy zibbadt lelke egyszerre fölpezdül, szemében megvillant valami a régi büszke lángból, fásult arca megelevenedett, beszédes lett, még mosolygott is, gondosabban

kezdett ültözködni s órák hosszát töltött a tükör előtt.

Hu iparkodás, hu remény. A méltóságos ur tapasztalt vén óka, a ki nem hagyja magát megfogni. Az özvegy számtanácsosnéól is azért vált meg, mert az már nagyon kezdte szorongatni, hogy így, hogy úgy, mit beszél a világ nyelve, és hogy mi lesz az ő jó hírnevével és mit érdemelt az ő állhatatos hűsége: míg végre a miniszteri tanácsos ur látta, hogy ettől az asszonytól már nem lesz bekesése, mert ez erőnek erejével nőül akarja magát vétetni.

De nem azért ugrott meg onnan a méltóságos ur, hogy most más helyütt lépze ragadjon. A házasság nincs ő méltósága céljai közt; haem mint neszagny szivesen szerepel. Örömet elfogadja özvegy Molnár Károlyné alázatos meghívását s szorongatja, talán nagyon is melegen szorongatja a menyasszony kezét.

— Nézzétek csak a vén kecskét, — jegyzi meg, nem igen nagy tisztelettel egyik-másik hivatalnok még ott a templomban.

A menyasszony szomorú, sápadt s fehér selyem ruhájában még hervadttabbnak látszik, mint egyébkor.

— Akár csak egy aszalt körte, — jegyzi meg Bunkó Elek.

Másoknak a selyemruhán akad meg a szemök. Vajjon hol szerezte? Lám, lám, hogy még erre is telik!

A vőlegényről tudják, hogy az kölcsönkérte a frakkot egyik kollégájától. Kissé bő is neki, olyan lötyögősen áll rajta.

Sípöczy Aladár, a ki most már valóságos fogalmazó, a templom ajtajában egy csoport fiatal ember közt viccel. Zarándy Bella hajdani táncosai a bálköből. Azok közt kell áthaladni az új párnak, a mint kijön a templomból

(Folyt. köv.)

A debreczeni iskolák értesítői.

I.
A városunkban lévő tanintézetek nagy része beküldötte hozzáik a szokásos értesítőket. Ugy tekintjük ezeket a kisebb-nagyobb füzeteket, mint az illető iskolák beszámolóit, melyeket a szülőknek, a közönségnek, szóval a nyilvánosságnak nyújtanak, egyévi működésükről, helyzetükről, növendékeik számáról és előhaladásáról. A tanügyet sokkal fontosabbnak tartjuk s velem együtt annak tartja a műveit közönség, sok meddő poitizálásnál és bármely szenzációs bűnügynél.

A közoktatásügy általában a legsősorú jelentőséggel bír hazánkban. Öröndetes jelenség, hogy az iskolák nagy mértékben hivatalosra a műveltség magyar közvéleménye már meg van győződve és ezen kérdéssel a közel múltban is olyan mértékben és annyira meleg érdeklődéssel foglalkozott, hogy ezek a parancsokban, egyéb tanácskozó termekben és a sajtóban folytatott élelkes eszmecsereket előreláthatólag jótékony kihatással lesznek közoktatásügyünk fejlődésére.

Közelebbről, partikuláris érdekek szempontjából tekintve a közoktatásügyet, ez városunkra nézve is az első, a legelső helyre jut azon nagy kérdések között melyek, a helyi irányadó körök és hatóságok, sajtó és közvéleményt foglalkoztatják. Debreczen legintenzívebb, legerősebb befolyását a vidékre századokon keresztül nem ipari tevékenységének, még kereskedelmi fontosságának sem annyira, mint főképp kollegiumának köszönheti.

Debreczen ezzel, ennek messze világitó fényében századok óta úgy szerepelt, mint az Aftóid Athené, honnan a cultura melege, eltető ereje, a varmegyék egész tömegére sugárzik ki.

Debreczen ezzel, ennek messze világitó fényében századok óta úgy szerepelt, mint az Aftóid Athené, honnan a cultura melege, eltető ereje, a varmegyék egész tömegére sugárzik ki.

Az újabb időkben a kollegium mellett, mely szintén egyeztetett lépést tartani a növekedő követelményekkel, újabb, szakiskolák is keletkeztek és fejlődnek. Alig van város a vidéken, melynek annyiféle tanintézete legyen, mint Debreczennek. — Talán csak Kolozsvár és Pozsony versenyezhetnek vele.

Azonban felső, közép és alsó iskoláinknál egyformán sok a pótolni, javítani és fejleszteni való. Mert — valjuk be őszintén, — nincsen egyetlen-egy iskolánk, még a legjobbakat sem véve ki, mely minden tekintetben mintaszerű volna, melyre egy szigorú illetékes kritikus azt mondhatná: tökéletes. — Az értesítők ismertetése folyamán lesz alkalmunk állításunk indoklására rámutatni, — a mi nekünk annyival könnyebben sikerül, mert a hiányokat legtöbbször magok az értesítők megnevezik.

A debreczeni tanintézetek, egyetlenegy kivételével, nem államiak; hanem vagy felekezeti, vagy községi jellegűek és azokat — a mikre büszkeséggel gondolhatunk — csaknem kivétel nélkül Debreczen városi stílelei, egyházi, közönsége tartják fenn.

Ezzel is kívánatos, sőt szükséges, hogy ezen értesítők a debreczeni közönség érdeklődésével találkozzanak. — Debreczen polgárai ne csak mint szűk kis körök élnek figyelemmel iskoláink életét, működését, hanem mint a fenntartó testületek alkotó elemei is, az iskolák külső és belső fejlődését, e fejlődés követelményeit.

Meghajlunk a honvédelem azon követel-

ményei előtt, melyeket századokba, sőt millióba kerülő gyalogsági és lovassági kaszárnyák építése által lehet és kell kielégíteni. — De a kötelesek tevénytelt feloldása volna, ha iskoláink szaporítását, jókárban tartását, gazdag berendezését, második sorba helyeznők a kaszárnyák építésével szemben. Ezekre fordított költségekkel sohasem okolható az iskoláügyeknek elhanyagolása vagy halogatása. — Elfogadott igazság, hogy egy nemzet legerősebb, legbiztosabb védővái a jó tanintézetek, erősbbek és biztosabbak, mint a hadseregekkel és ágyúkkal megrakott köfalas, szancos erődök.

De igyekezni fogunk ismertetésünk során — a mennyire maguk az értesítők is kiterjeszkednek ezekre, — olyan dolgokra is figyelemmel lenni, melyeket a pályaválasztás, a nehéz feladat előtt a szülőknek hasznos tudni és számításba venni.

Az ismertetés sorozatát a debreczeni kereskedelmi akadémiával kezdjük meg, melynek értesítője legrégebben vár ismertetésre szerkesztőségünk egyik asztalán.

Napi hírek.

A debreczeni daleylet tagjai
Holnap délután fél négy órakor hazaérkeznek. Fogadjuk őket ölelő karokkal, kinyitott szívekkel. Kolozsvártól Aradig nemcsak a magyar dal lelkesítő erejét képviselték ők, hanem Debreczen városát is. Dicsőségük a miénk is, a kik a daleylet büszkén mondjuk a magunkénak. — Diadalmasan meghordozott zászlóikra mi is tegyük egy koszorút, mikor közénk visszaérkeznek. A derék fiúk, kik a történelmi nevezetességű vespántlikát viselve, az EMKE céljainak vezetésé alatt szintén Erdélyt megtartó, visszahódító hadjárat, e vérméltű hadjárat harcossául szegődtek, megérdemelnek főlkünk is egy koszorút. Felhívjuk városunk közönségét, hogy holnap délután minél nagyobb számmal szíveskedjék megjelenni a visszatérő dalosegyület üdvözlésére.

A zóna-árak Debreczenből. Holnapután már olesó vonalszakasz (zóna) árakkal lehet utazni a vasutakon. Valóságos kis forradalmat fog ez előidézni az utazó közönség között. Az érdeklődés mindenfelé óriási, s városunkban is sokan keresik azokat a nyomatványokat melyekből az árakra nézve könnyű tájékozást lehet szerezni, azonban a létezők mind nagyon kombinációs s amellett drágák. A „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadóhivatalában ma egy kis füzet jelent meg, ára csak 10 kr., mely világosan és biztosan mutatja, hogy Debreczenből hová mennyire lehet utazni akár a gyorsvonaton akár a személyvonaton. E füzetek már ma megszerzhetők kiadóhivatalunkban, a m. á. v. menetjegyirodájában, a lap-lárusítónál és a helybeli könyvkereskedőknél valamint az indóháznál lévő dohánytözsében.

S alig kerül — fordul egyet:
Megint csak a lány a gondja.
Kalibához hajtja délre
Csilingelő fehér nyáját,
Na, — itt látja jönni végre
A várua várt pöske lánykát.

„Elfáradtál ugy-e kincsem?
Pihenj le hát, szép virágom!
Kerek földön semmim sincsen,
Légy mindennem e világon!

Édes apától kezd kértem,
Annyit szólt: ma megmondod te,
Hogy milyen lesz az én életem:
Boldogtalan, vagy boldog-e?

Hozzám jöss-e életpáru!
Rózsabimbó gyöngye ágon...?
— Szóke lanyka egyet pirul,
S csak ennyit szólt: „jó, — nem bánom!”

Erre csóknak s szép szavaknak
Sohse lenne vége vetve:
De a napnak s alkonyatnak
Rájuk várni semmi kedve.

Tele szívvel, üres tálal
Haza tér a pöske lányka,
A bojtár meg édes vágygally,
Szerelmesen néz utána.

Néz utána, míg belátja,
Míg bevész a messzeségbe,
Aztán meg hogy nem látja:
Sóhajt röpít fel az égbe.

Füvel benőtt kut tövével,
Hol altató favalom jár,
Ott éri a csöndes éjfélt,
S boldog álmodt a bojtár.

„De mért várom? ugy sem szeret:
— Motyórászsa bu lakodva, —

Kapitány Zsigmond.

Dalestély. A kereskedő ifjak dalköre Augustus 3-án a „Szikszai” féle telepen dalestélyt rendez, a műsort tánc követi, meg hívők azonban nem küldetnek szét. Ez uton van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel ismételtlen meghívni. A rendezőség.

A debreczeni ág. hitv. gyülekezet új imaháza a Miklós utca elején már csaknem teljesen kész. Ez időszert az asztalos munkák vannak folyamatban. A díszes imaház felszentelése valószínűleg szeptember elejére tüzetik ki. Ez iránt a vasárnap tartandó egyházi közgyűlés határoz. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a hagyomány szerint ezelőtt negyedszáz évvel épen ezen a helyen állott a Szent Miklósról nevezett kath. kápolna, mely a reformátionak Debreczenben meghonosodásakor elhagyatott s végre lerontott.

Ö. T. K. n o 11 Rudolf ur 100 frrtal a debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület alapító tagja lett.

Szerencsétlenség homokhordásnál. Nagy József helybeli illetőségű, 21 éves kocsi ma reggel kiment homokért; homok ásás közben egy meredek homokbucka rászakadt s ő a homoktömeg alá került. Mellkasa és lábszára összetört. Félholtan szállították be a kózkórházba, a hol életbenmaradásához kevés reményt kötnék.

Számonekőrszék tartatott ma a városi tanácsban. — Az év első felében végzett ügykezelés eredményéről illetett beszámolókat a tisztviselőknek.

Az ifjuság munkálkodása. Vettük a debreczeni hittanszaki önképző társulat „Közöny” ének az évi utolsó, azaz 8-ik számát, mely a következő változatos tartalommal jelent meg: — „Az unitárius előállása és megszilárdulása hazánkban” Kazay Gyulától. — „A zsidóhoz írt levél az alexandriai iskola tanival való viszonyában” — Syrigabustól. — „Szegeci Kis István” — k. — „Medgyesi Pál” — Pokoly Józseftől. — „Oratorinmi szemle” — Dézsy Lajostól. — „Jelentés a hittanszaki önképző társulat az évi működéséről” — Kassay Bélától. Vegül „A Vegyes közlemények.”

A dajkaságba kiadott gyermekeket a k. r. ületi kapitányságok most vizsgálják meg. — A II. kerületben a rendőrség több asszonyt eltiltott a dajkaságtól, részint a lakás egészségtelensége, részint a gondozás rosasága miatt.

Gyalog Erdély körül. Kiss Ferenc orvosnövendék, a kolozsvári atletikai klub tagja, most körülutazza Erdélyt gyalogszerrel. A múlt hóban indult el s eddig mintegy 186 mérföldet tett meg Kolozsvárról Szolnok Dobok, Szatmár és Máramaros megyéknek keresztül a Tisza forrásáig gyalogolt, innen pedig Csik-Szereda és Brassó felé, honnan Szeben és Hunyadnak kerülve tér vissza Kolozsvárra. Mikor a Beszt-reze melletti Monor község jegyzőjétől kérdésközdött az út felől, a jegyző, bár jól beszél magyarul, a kérdésekre csak oláhul akart megfelelni.

A műkedvelői előadásra a próbák javában folynak a nagyerdei vendéglőben felállított díszes színpadon. A szerepek betöltésén a budapesti népszínház kedvelt komikus Borand Gyula ur fáradozik, a mi egyik erős biztosítéka az előadás sikerének.

A debreczeniek Aradon. A debreczeni dalárda tegnap érkezett utolsó hangversenye helyére Aradra. Fogadtatása — mint az aradi lapokból olvassuk — imponáns lehetett. Az ottani lapok vezérezikében üdvözlük az országos hírű dalárokat. Az „Aradi Közöny” például így üdvözlö a debreczenieket: „A nagy Hortobágy szomszédságából keit utra a debreczeni dalárda, — hogy a magyar dallal segítsen az erdélyi magyarság ügyének. Kolozsvár, Torda, Maros-Vásárhely és Brassó város közönsége, lángoló lelkesedéssel fogadta a debreczenieket, kik óriási utat tétel, már is hatalmas összeget gyűjtöttek az „EMKE”-nek. Szép gondolatot ritkán ért szebb siker, mint a milyen a debreczeniek utját kíséri. A magyar dal csodás erővel hat és a mint ifjakad az ajkakra, minden szárnyalásában egy egy újabb fogadásra bírja azt, a ki hallja. — hogy lelke rajta lesz, hogy az a dal a másik testvér hazában is örökre szabadon szárnyaljon. Ma Aradra érkeznek a debreczeniek és Arad mindig méltó akar lenni magához: tárt karokkal, igazi magyaros vendégszeretettel fogadja őket és tölle telhetőleg áldozó állérral, vel az „EMKE” szent ügyének. Egy nemes intenció hozza ma Arad felé köze a debreczenieket. — Legyenek győzők a habban a jelben, — melyben utra keltek és legyenek ebben az utban áldva.” Ugyancsak az „Aradi Közöny” írja a következőket az ottani előkészületekről tegnap reggeli kiadásában: „Már tegnap számos nemzetisín zászló hirdette a házakról, hogy Arad ünnepre készül. Ünnepre, melynek ma lesz a lefolyása. Ma délelőtt fél 12 órakor érkeznek hozzánk a debreczeni daleylet jóhangu tagjai, hogy itt az EMKE javára hangversenyt tartsanak s a nemes cél mellett megtekintsék Aradvárost is. Isten hozza őket körünkbe! A fogadtatásra ugy az EMKE helyi választmánya, mint az aradi daleylet is hetek óta készül. Miat az előlelekből kitetszik, a fogadtatás imponáns lesz s azon Aradváros polgárságának javarésze kint leend. Az EMKE s a daleylet tagjai hivatalos jelvényekkel vonultak ki már reggel 9 órakor. A vendégeket Avarfy Géza, ar aradi daleylet elnöke üdvözlendi, mire következik a bevonulás négy lövönatu kocsi a „Fehér Kereszt”-be, hol a vendégek elszállásoltatnak A délutánt vendé-

geink a ligetben s a város nevezetesebb helyein töltik. Este a „Fehér Kereszt” ben gyülekeznek össze, melynek udvarán, rossz idő esetében a nagyteremben, fél 9 órakor megtartatik a hangverseny. Beléptidj személyenként 50 kr. Ha lesz jó andung, a tánc rekeszti be a rendkívül érdekes hangversenyt, melynek programja a következő: — 1. Mi riasztja fel a magyart. Huber. Énekli a debreczeni daleylet. 2. Dalünnepe. Tohrn Károly. Énekli a debreczeni daleylet. 3. Nyisd ki rózsám. Zimay. Énekli a debreczeni daleylet. 4. Szavallat, előadja Mándoky Béla ur a debreczeni színház elsőrendű tagja. 5. Magyar népdalok. Hegebüin játsza Rác Károly ur, zongorán kíséri Steinaecker Sándor ur. 6. Serende (zongorakiséreltel) Zich Géza gróf. Énekli a debreczeni daleylet. 7. A szeretöm küldött nekem. Lányi Ernő. Énekli a debreczeni daleylet. 8. Rákóczy induló (zongorakiséreltel) Huber. Énekli a debr. daley. A Rákóczy-induló előjátékát játsza hegedűn Rác Károly ur. Kedden reggel 9 órakor a vendégek az aradi honvédegyet kalauzálása mellett kizáródnakolnak a tizenhárom évartann kivégeztési helyébe, hol Mándoky Béla, a debreczeni szintársulat s elsőrendű tagja emlékbeszédet tart, mire az emlékkövet megkoszorúzzák. Délben egy órakor Wittmann városi vendégüljében a vendégek tiszteletére nagy bankett tartatik, melyre a jegyek legnagyobbrészt elkelték. Egy teríték ára 1 frr 20 kr. Az esti vonattal aztán tovább utaznak tőlünk vendégeink, kik, hogy Arad körében jól érzékel magukat, arra kétségtelenül mindent elkövet a polgárság. — A debreczeni daleylet egyike az országban az elsőnek s a jótékonytevéltől eltekintve, már ezért is megérdemli az osztatlan pártfogást.

Ingeny szépirás tanítás. Herliczek szépirás tanár, ki jelenleg szép sikerrel működik városunkban, felajánlotta hogy három szegénysorsu 15-16 éves ifjutt ingyen tanít meg szépirásra. Jelentkezhetni a szegénységet bizonyító okmányokkal Teleki utca 6 szám. alatt Herliczek Miklós szépirás tanárnál, kinek dícséretére válik e nemes tényle.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon jó barátok és ismerősök, kik felejthetetlen kis leányunk temetésén megjelentek és bánatunkban osztozkodtak, fogadják ez uton is köszönetünket. Ifj. Petrisin János és neje.

Népesedés. Debreczenben jul 21-27-ig terjedő héten született ev. ref. (937-964 a. k. t.) élve 12 fiu, 14 leány, halva 2 leány, együtt 12 fiu 16 leány — 28 (25 törvényes, 3 törvénytelen) Egybekelt 4 pár, R. kath. (212-216 anyakt.) élve 3 fiu, 1 leány, halva 1 leány, együtt 3 fiu, 2 leány — 5. (4 törvényes 1 törvénytelen). Izr. (72. anyakt.) élve 1 törvényes leány. Született összesen 15 fiu 19 leány — 34 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 21 fiu, 21 nőnemű — 42 egyén. Ezek közül ev. ref. 33; kath. 7. u. th. 2.

Az augusztusi kirándulás Párizsba. A m. á. v. városi menetjegy irodája által aug. 10-én Párizsba rendezendő kirándulás felől olyan és annyi kérdésközdés érkezik, hogy annak sikerét immár biztosítottnak lehet tekintni. Felvilágosításul megjegyzendő, hogy az utazók a hosszú és fáradsó utat nem egy huzamban teszik meg, mert Zürichben pihenőt tartanak, a mi alkalomul szolgálhat egy a város, mint a zürichi- és környékének megtekintése. A Diepp-londoni kirándulást a párizsi tartózkodás befejezte után, azaz augusztus 21-én rendezi a menetjegyiroda, és pedig úgy hogy e külön kirándulás résztvevői visszajövet tölthessenek Dieppebe 14 napon belül eső tetszés szerinti időt. Hogy azonban ez a kirándulás is külön vonattal itéletleg hajóval történhessék, szükséges, hogy az abban résztvevni kívánók idejekorán, még Budapestben vagy a vidéki menetjegy irodákban jelentsék be magokat. Egyebekben a párizsi kirándulás eznttal is az elsőhöz hasonló kényelemmel lesz rendezve, Párizsban az utazók, a mennyiben kívánják csoportonként kapnak egy-egy vezetőt teljesen díjmentesen, az iroda megbízottja azonfelül Párizsban folyton rendelkezésére fog állani az utazóknak pénzbevitálásnál, színházjegyek szerzésénél, a környékre kirándulásoknál társaskocsik megszerzésével stb. Utlevél nem szükséges.

Szeptemberi napok járnak most. Az a fagyos szél, mely megborzogtatja a nyári meleghez szokott tagokat, legjobban mutatja, milyen hatalmas ereje volt az országos viharoknak. Néhány nap alatt itt és a környéken annyira lehült a levegő, hogy a felsőkabát ugyancsak elkél még délután is. Igazi őszi idő ez a mostani. A múlt hetekben kizsáradt növényvilág levelét hullatja, a folytonos eső átható nedvességet borít mindenre, az ablakot a szél rázza, csak éppen a novella írók ama bizonyos kandallójában nem pattog még a tűz. A meteorológusok hite szerint állandó időváltozás még nem várható. Az alacsony légnyomásból és annak egyenlőtlen eloszlásából azt következtetik, hogy az egész héten nyugtalan és hűvös lesz az idő.

Friss ugorka télen. A gazdasszony télen is eláthatja magát zöld, üde ugorkával, ha magját a fejs káposzta ágába ülteti. Midőn aztán a káposzta fejt beázni kezd, a mire jól kell vigyázni, hogy a fejlődött, vagy félig kifejledött ugorkát időjárán hagyva a káposzta fejbe kell beleilláztetni, hogy a levelek beárják. Mikor a káposzta megért, akkor az ugorka indákat levágjuk s az ugorkát benne hagyjuk. Az ugorka, ha legyemtes helyen tartjuk, mindaddig friss, üde marad, míg a káposzta fejből ki nem vesszük.

A bojtár.*)

Száll a hajnal róza szárnyával,
Száll a hajnal ég, földre, —
Völgyet, hegyet, hol átszárnyal,
Rózsafényvel hint be, főd be.

Csipkerőzsa tüske bokrán
Már kacintgat a napsugár,
Lágy gypagyon, bokor szárnyán
Ébredez már, kél a bojtár.

Illatos fű harmatjában
Fűrőszigetű arcját, nyakát,
Rendbe szedi hamarjában
Szép bajszát, göndör haját.

Vadvirágos kis kalapját
Fején félre igazítja,
A nyájnak egy indulóját
Két ujjá közt elvisítja.

Válra vetett bojt-ostorát
Kisubintja, s cserdít egyet,
Magsimitja komondorát,
Aztán ballag s legeltetget.

Kivarrt inge öblös ujját
Lanyha szellő fujdogálja,
Szíve mélyén fakadt nótát
Zokog, sir a furulyája.

Oly keserves az a nóta,
Hogy fenn az a rongyos felleg
Sirva fordul el nyugotra,
S a pusztára könyje pereg.

„Hajh! be lassan megy az a nap,
Be soká jön az a dél el!”
Azt a pöske piros kis lányt
Alig várja az a töddel.

„De mért várom? ugy sem szeret:
— Motyórászsa bu lakodva, —

*Mutatvány a szerzőnek „Virág imbók” című alatt Temesvártól közelebb megjelenő verskötetéből.

nevezetesebb ha...
ereszt" ben gyü...
arán, rossz idő...
9 órákor meg...
tidij személyen...
dunk, a táncz...
dekes hangver...
következő: —
Huber. Enekl...
ünnepe. Tohrn...
dalegylet. 3.
ali a debreceni...
hadja Mándoky...
elsőrendű tagja...
in játsza Rác...
sténacker Sán...
sérlettel) Zich...
dalegylet. 7. A...
Ernő. Enekl...
y induló (zon...
a debr. daley...
átza hegedün...
gel 9 órákor a...
let kalauzálása...
három vértanu...
ándoky Béla, a...
dú tagja emlék...
övet megkoszo...
ittmann városi...
zteletere nagy...
egy legnagyobb...
ra 1 frt 20 kr...
utaznak tollnk...
rben jól érez...
ül mindent el...
ezeni daleylet...
nek s a jóté...
ezért is megér...
Herlicsek...
sikerrel mű...
hogy három...
ingyen tanit...
a szegénységet...
utca 6 szám...
írás tanárnál...
táya.
indazon jó ha...
etetlen kis le...
és bánatunk...
ton is közös...
és nejt.
jul 21—27-ig...
37-964 a. k. t.)...
leány, együtt...
nyes, 3 tör...
th. (212—216...
va 1 leány,
törvényes 1...
élve 1 tör...
en 15 fia 19...
ezen idő alatt...
Ezek közül...
Párizsba. A...
ja által aug...
andulás felől...
rkezik, hogy...
nak lehet te...
zendo, hogy...
tat nem egy...
hben pihenőt...
at egy a vá...
kének meg...
adulást a pá...
az augusztus...
és pedig egy...
evői visszajö...
pon belül eső...
ban ez a ki...
tőleg hajóval...
abban részt...
Budapesten...
pan jelentsék...
si kirándulás...
kényelemmel...
k, a mennyi...
nak egy-egy...
roda megbi...
on rendelke...
szénbevéltás...
a környékre...
egyszerzésével...
most. Az a...
tja a nyári...
tja mutatja...
szagos viha...
a környéken...
a felsőkabát...
Igazi öszi...
en kiszáradt...
lytonos eső...
e, az ablakot...
a írők ama...
még a tűz...
andó idővált...
ony légnyo...
zálásból azt...
nyugtalan...
gazdasszony...
ugorkával...
ába ült ti...
ni kezd, —
ni fejlődött...
ján hagyva...
hogy a...
ta megért...
az ugorkát...
szegymen...
da marad...
zük.

Scharf Móricz. Van-e ki e nevet nem ismeri? A híres tiszazsárlári pór hőse ő, a ki most — mint ért-sülünk — nagy nyomorúságban él Amsterdamban, a hol mint gyémántsziszoló tengeti életét. Édesanyja, a ki házaló férjével és a többi gyermekkel Budapestben tartózkodik, szintén nyomorog s a napokban Salamon nevű beteg fiát bevitte a kerepesi-uti poliklinikára, a hol sirva panaszkodta el a családi nyomorát. Móricz fia eddig minden hónapban küldött nekik Amsterdamból némi pénzeget de most — mióta az ő sorsa is rosszra fordult — már nem segíyezheti őket. Az anya állítása szerint különben hetenkint ír nekik levelet s ők a leveleket rendszeren felviszik Eötvös Károly orsz. képviselőhöz, a ki azokat összegyűjti.

Uj hasznos intézményt hozott be Turai Farkas egyre nagyobb kiterjedést nyert mosó- és ruhatisztító intézetbe. Nevezetesen egy új mosónőt szerződtetett, a ki mindentélel viselt nyakkendő mosás és tisztítás által olyan állapotba tud hozni, hogy az szinte nézve a vadonatúj nyakkendővel versenyez. Tehát ez által az urak a nyakkendők viselésénél jelentékeny megtakarítást érhetnek el, mivel lehetővé van tétel, hogy olcsó árért finom és kevésbé finom viselt nyakkendőket egészen úgy tegyék. — Egy nyakkendő tisztítása minőségéhez képest 10 és 20 krba kerül. A kik már próbát tettek a intéztnél, teljesen meg vannak elégedve az eredményel.

Mulatságos tévedés. Egyik aradme-gyei községből írják a következő kacagató történetet: A községben házimulatságra készültek, a melyre az egész intelligencia hivatalos volt. A többek közt Lur is. A fiatal ember, a ki egy kissé szórakozott természetű, a mulatság előtt Aradon járt s ott egy üzletben Jäger féle gyapjunadrágot vásárolt magának, egy virágüzletben pedig pomás ruhásokrétát készíttetett egy szép hölgy számára, a ki megrabolta szívét. Szórakoztságában aztán megtörtént vele az a kellemetlen dolog, hogy hírtelen a mulatság előtt érkezze haza Aradról, előcsérelte a csomagokat és a ruhadarabot elküldte az imádtjának a következő gyöngéd sorok kíséretében: „Angyalom! Ime, itt küldök önnek valamit, a minek bizonyára meg fog örülni. Kérem, viselje a mai estélyen az én kedvencem.”

Piaczi fogadás. Furesa fogadás történt nem régiben a voroniesi vásáron. Egy asszony panaszkodott a kenyeres kofának, — hogy a kenyér most mindig kisebb lesz: „A buza már nem oly drága és a kenyér még is kicsi. Egy háromkopekes kenyér alig pár harapás. De a voroniesi kofák gorombák és nem szeretik, ha a vevő alkuszik vagy panaszkodik. Kofánk is elkezdett gorombáskodni, sőt mégben meg azt is mondta, hogy ad az asszonynak 20 darab háromkopekes kenyeret, ha egyet öt harapásra meg tud enni. A megsértett asszony se volt rest, felkapott egy kenyeret, megropogtatta és — a harmadik harapás után már csak egy kis falat maradt uja közt. A nagy tömegben összesereglett nézők kacajja közt volt kénytelen a kofa átadni a husz kenyeret, melyeket a győztes asszony élénk üdvözlések közt vitt haza.

Fekete messiás. Newyorkból írják: Ezelőtt körülbe öt évvel egy „fekete Mózes” tánt föl, ki népet Afrikába akarta visszavezetni. A nagy mozgalom, mely akkor a fekete közt támadt, teljesen megszűnt s a fekete Mózes, egy színes methodista pap el-tűnt. Helyette azonban e nyáron egy másik színes pap támadt, — ki magát Krisztusnak tartja s a georgiai négerek között rendkívüli az örültségé határos forrongást idézett elő. Ezelett körülbel négy héttel tánt föl Liberty Countyban s azt kezdte prédikálni, hogy ő a Jézus Krisztus s csak néhány órával előbb szállt le az égből. A hitetleneknek megmutatta kezén és lábain a sebek helyét, miket tízenyolcz száz év előtt ütöttek rajta a Pontius Pilátus katonái. A jelenetek, mik e nyilatkozatára következtek, leírhatatlanok. — Férfiak és asszonyok letérdeltek és imádták. Mások himnusokat énekeltek dícsőítésére, lábait kezeit, — rongyos nadrágjának foszlányait, csókolták s hat réger nő ojjal kente be s aztán göndör hajakkal körülgették. Néhány nap múlva mintegy 2000, minden koru és nemi hite kísérté őt utjában. A telepítvényesek most aggodni kezdtek, hogy szántóföldjeiket eltapossák s ezenfelül munkásihány is kezdett beállni. Kísérletet tettek tehát, hogy az álmissiást meglychneljük. A kísérlet nem sikerült. E helyett két színes pap elfogadási parancsot adott ki a család ellen, kinez azonban nehéz volt hozzáférni. Számos fegyveres sheriffre volt szükség, hogy a messiást a fanatizált négerek között elfoghassák; küönösen a nők védelmezték körülteként. Savannah közelében mégis sikerült őt kézzel ragadni. — A fekete messiás azt mondja, — hogy Bell Edvardnak hívják s a mi testét illeti, — Ohoban született, lelke, a Krisztus lelke azonban az égben lakik. A bíró előtt majd Adámnak, majd Noénak, Mózesnek és ismét Krisztusnak mondta magát. Bell nemes st. alkotásu néger, csodás szépségű haja vállaira omlik alá s szakállá, mely a négereknél rendszeren csak gyér szokott lenni, egész melléig ér. A bibliában való nagy jártasságából arra lehet következtetni, hogy pap. Mag a szegény messiás valószínűleg valamely tébolydába kerül, az általa elbolondított emberek nem akarnak hinni az igazságnak s csak lassankint és fenyegetések közt térnek vissza elhagyott hajlékaikba.

A főherceg és a portás. Albrecht főherceg nagyváradi tartózkodásáról a következő epizodot beszéli el a „Nagyváradi”: Midőn Albrecht főherceg elutazóban volt, a pályaudvarban felűnt neki a vasuti portás, a kinek mellé számos érdemkereszt díszíti. A peronon magához hivatva a portást, megkérdezte a nevét s tudakozódott a felől, ho y hol kapta az érdemeit. A portás katonai állásba helyezte magát, — előadt, hogy Orbán Jánosnak hívják. Az Albrecht főherceg nevét viselő 44. gyalogezredben szolgált mint szakaszvezető és 1869-ben résztvett a da máciai fölkelés leverésében és egy alkalommal az ezred zászlaját hősiessé megmentette. — Ezért kapta az egyik érdemkeresztet, a melyet annak idején Albrecht főherceg személyesen tűzött a mellére. Sőt akkor a főherceg elkérte a vitéz katonai arcképét és dolgozó szobájában helyezte el, a hol most is megvan. A főherceg nagyon szívesen bucsuzott el a veterán katonától, a kinek a viszonlatás öröme 3 drb aranyat adott.

Köhöges, rekedtség és elnathásodás ellen csak egy a szer, Egger szegment kúntest nyeri mellspasztilli. Ajánljuk t. olva önk különböző figyeimébe. Kapható 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban Debreczenben: Tamásy Béla, Muraközy László, Mihálovics István, Tóth Béla, dr. Rothschnek V. E. Balázs Odón és Örvényi Ottó urak gyógyszer-tárában.

Süketeknek. Egy személy ki egy szeri szer által 23 éves sükettség és fülugásból gyógyult ki, hajlandó ezen szer leírását német nyelven bármely bozzáforduló szenedvényes bányen teljesíteni. Lakkzim: J. H. Nickolson, Wien, IX. Kolingasse Nro. 4.

A nők fegyvertára.

A női kedvességnek millió kutforrása van, a melyek éppen egy kimerithetetlenek, mint a költészet kutforrásai.

A nőnek hivatása, hogy kedves legyen, s a természet saját szerien gondoskodott arról, hogy még azon nőben is legyenek kedves vonások, a kik vagy testi vagy lelki fogyatkozásokban szenvednek.

A kérdést tehát inkább egészen meg kell fordítani, s úgy tenni fel, hogy melyek azok a hibák és ferdeségek, a melyek egy szép nőt is képesek nem kedvessé, — sőt kiállhatatlanná tenni.

Mert ha valaki kedves akar lenni a szó nemesebb és emberiesebb értelmében, ne legyen más dolga, mint folytonosan küzdeni saját hibái és fogyatkozásai ellen. (Nem a rizporozást, ál-haját és cosmetiqu-okat értjük, hanem a lelki reparációt.)

Tehát mikor nem kedves a nő?

Ha csifirán öltözködik s eltorzítja természetes szépségét.

Ha kaczer vagy álmok.

Ha többet beszél, mint amennyit tud.

Ha túlkövetelő, akár szüleiével, akár férjével, akár a világgal szemben.

Ha gögös, vagy ha nagyon demokratikus.

Ha haragjában vázakat vagdos földhöz, Ha barátinai szépségét vagy jó tulajdonságait kisebbíti.

Ha sokat jár egyleti gyűlésekre.

Ha a házat nem tartja rendben és tisztán.

Ha többet köt, mint a mennyit családja jövedelmi viszonyai megengednek.

Ha nem műveli ki szellemét annyira, — mint a mennyire társadalmi állása követeli.

Ha férjével lévsen, egy sereg udvarlót tart magának. (Még inkább, ha csak egyet.)

Ha gyermekeit egészen a családokra bizza.

Ha sokat járják az utcán.

Ha a reá bizott diskrét titkokat kifecsegi.

Ha ferdesarku cipőben jár . . .

Ki tudná végig járni ezt az egész lexikont!

Mindenesetre óvakodjék minden nő attól, hogy külső hatásokkal szerezzze meg magának a „kedves” nevet. A szép kalapot elmoshatja egy zápor. A ruhákat megehethi a moly, vagy elvihetik a kitélezők. A kaczerások a kórral elvesztik vonzó erejüket még a higabb velejű emberekre nézve is.

Az igazi női kellem, a természetes finomság, a művelt nő és művelt lélek, a természetes egyszerűség s a szív nemessége csak az, a mi legtovább megmarad, s fiatal még akkor is, mikor már a „kortársaknak” sem a rizspor, sem a kölni víz, sem az illatszert, sem a kitömött ruha, sem az eegancia, sem a pénz, sem a jó társadalmi állás nem használ többé semmit.

Szinte azt mondhatnók, hogy a női „kedvesség” folytonos törekvés arra, hogy a nőből jó feleség és a jó feleségből jó anyós legyen.

CSARNOK.

Lili hozományja.

Sodrai Balambér feje kopaszodni kezdett már, midőn a házas élet kapui feltárltak előtte.

Régi vágyai mentek ez által teljesedésbe.

Csömörtelenség meguntá már azokat az apróbb kellemetlenségeket, melyekkel a gar-

szon élet össze van kötve, s miután már a harminszötödik életévébe lépett legtöbb idejét látta annak, hogy megnősüljön.

Barátai már czélogtattak kopaszodó fejére. Elhitették vele, hogy ember feleség nélkül csak amolyan félemler, kinek se istene se otthona . . .

Mindazonáltal csak nagy fejtörés után szánta rá magát a nősülésre.

Alaposan meghányt vetette, mi vár rá, ha majd férje lesz egy kedves fiatal menyekének, kit neki hitvesi hűséggel kell szeretnie.

Azok a szerelmi viszonyok, melyeket garson korában kötött, nagyon rövid életűek voltak. Meglátott egy leányt, ki elég szép volt arra, hogy beleszeressen, felé közeledett, megszólította s ha a nőben meg volt a hajlandóság, elkísérhette első nap a kapuig, második nap már megengedte a kicsike, hogy szobájában ismétlje szerelmi vallomásait. És e fajta szere mi viszonyokat kötött Sodrai derüre borura, merő kedvelésből. Ha az egyiknek csókja, ölelése élmélygössé lett, faképuél hagyta, tovább evezett a szerelem utvesztőjében s arra a meggyőződésre jutott, hogy a szerelem is csak addig nem unalmas, míg a kelő változatosságot nyújtja.

Ha ily szempontból nézte garson életét, elsőbséget adott neki a házas élet felett. De meggondolta azt is, hogy a feleség mégis különbözik a szeretőtől. Annak szerelme többet ér a szerető szerelménél. Arra is gondolt, hogy igazi „othona” nincs, hol a valódi boldogságot élvezhetné. Mig ha felesége volna, annak oldala mellett mindazt feltalálhatna, a mit most nélkülöz.

Bátorság fiatal ember — mondogatta magához. Rajta fel. Itt az ideje, nősülj meg.

És elhatározását keresztül is vitte. Egyik barátjának szöské nővérét vezette oltárhoz. Fiatal, füge, aranyos kedélyű leányt, kinek szép-égg mellett dolgos keze is volt. Kevés jövedelme volt ugyan Sodrainak, de azt a menyecske takarékosan beosztotta, úgy, hogy semmiben nem szenvedtek szükségét.

Sokszor mondá Sodrai: — Ugyan édes Juliskám, mi a patvarnak takarékoskodol annyira? Nincs nekünk gyermekünk, a kire örökséget kellene hagynunk.

Juliska fülig pirult e megjegyzésre, mert azt hitte, hogy férje őt okolja azért, mert nincs gyermekük.

Hiába könyörgött a templomban a szüz Mária képe előtt, hogy áldja meg az ő szerelmüket egy kis bodrosfejű gyermekkel, bár ha akkorával, mint az ökle — kérését nem hallgatta meg . . .

Végre, a házas élet hetedik évében, golya repült a házuk fedelére s észveszeszetten kelepelt . . .

Sodrai majd kiugrott a bőréből: — Hallod Juliskám? Ha lod e — kiáltá örömtől repesve. Hallod a golyát?

Juliska hallotta. Hálásan gondolt a szüz Máriára, ki meghallgatta forró könyörgését. Sodrainak életben akkor volt a legnagyobb öröme, midőn megszüült leány gyermekét először karjaiba zárta. Csókolta, becézte, dédelgette azt a kis porontyot, kinek szeme, füle, orra, szája egészen az apjára hasonlított.

Gyermekek büszkeséggel legeltette szemeit kis leánykáján s mialatt nézte az apa szeretet szemévegén s csókolta apacsókkal, már fejében koválygott, a kis leány jövője bo dorgása, melyet ő fog megalapítani.

Egy este, midőn te eségével kis leánya bölcsőjét ringatta, ismét a kis leányka jövője jutott eszébe: — Te, Julis! Ha Lilike felnő s eléri a 16-ik élet, férjhez fogjuk adni. Akkorra a Bökösök fiacskája is megnő. Egymásé lehetnek . . .

De ugyan édes Bál, hogy jut eszed be már most arról beszélni? — szólott közbe Juliska.

De csak beszéljünk. Ha fia volna, nem aggdódnám ugyan sorsa felett. Megélna a két keze munkája után. De a leánynak hozomány is kell, mert különben pártában marad.

Hisz nekem se volt hozományom. Felesége azonban bármennyire is igyekezett más tárgyra terelni a társalgást. Sodrai a hozománykérdést hozta szönyegre.

Miből fogunk neki adni hozományt? kérde Sodrai.

Ju iska nem folythatta vissza kaczagását, midőn a következő ajánlatot tette férjének: — Ha mindenáron hozományt akarsz adni, hogy azt adhass, előbb szeretni kell.

De hogyan?

Összegyűjtjük.

Miből?

A fizetésből.

Mennyit?

Az töled függ.

Tölem?

Igen. Kössünk ki minden esőkért ötven krajczárt.

Miféle esőkért?

A te esőkajidért.

Világosan beszélj.

Nos tehát. Akárhányszor megcsókolsz, annyiszor ötven krajczárt teszünk a perselybe. Remé, hogy mire leányunk eléri a 16 élet, tekintélyes summa fog összegyűlni, melyből a hozomány kik rül.

A csókok árából (Sodrai szeretett csókolózni) nagy összeg gyűlt egybe. S mire Lilike betöltötte a 16 ik élet, kéroje is akadt

(bár nem a Bökösök fia) s az a kéro egy gyönyörü emeletes házat kapott Lilikével hozomány fejében.

Lilike mitse tudott a perse'y tartalmáról s így megfajthetlen volt előtte: miből tehetett apjának a ház-vásárlás.

Egyszer kérdést intézett anyjához: — Hogyan lehetséges az mama, hogy jóllehet ti szerényen, összehuzva éltetek s én mégis egy emeletes házat kapok hozományul?

Az anya ezt felelte: — Ha a te apád nem lett volna olyan lusta, kaphattál volna lányom hozományul egy egész — utcát . . .

TO-NY.

Közgazdaság.

A budapesti gabonatözsderöl.

Julius 29.

Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv kedvező, az irányzat szilárd volt és mintegy 20,000 mm kelt el 5 krral magasabb áron. Rozsra 7.35-ig terjedő árakat fizettek. Más magvak változatlanok.

Elkelt: Buza: tiszavidék 200 mm. 8.03 k. 9 frt 40 kr, 300 mm. 80 k. 9 frt 40 kr, 400 mm. 79.3 k. 9 frt 40 kr, 200 mm. 79.5 k. 9 frt 40 kr, 1000 mm. 79 k. 9 frt 47 1/2 kr, 1000 mm. 79.80 k. 9 frt 35 kr, 1500 mm. 78 k. 8 frt 20 kr. időre.

A határidő-üzletben nagyon élénk irányzat mellett a délelőtti jegyzések a következők: Buza 1889. őszre 9.20—9.29—25, 1890. tavasza 9.70—9.78—9.87—9.85. tegezi 1890 máj.—jun. ra 5.28—5.65—5.69—5.90, zab 1889 őszre 5.42—6.40—6.42.

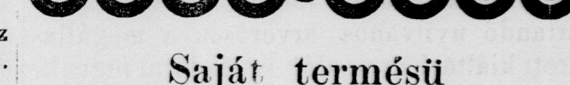
Terményárak a debreczeni piacon

1889. Julius 23 án.

Egy m.-máza	felső, közép, alsó.
Buza	8.40 8.30 8.20
Kétszeres	7.00 6.90 6.80
Rozs	6.00 5.90 5.80
Arpa	6.50 6.40 6.30
Zab	6.50 6.40 6.30
Tengeri	5.80 5.70 5.60
Köles	4.50 4.40 4.30
1 zsák Burgonya	2.30
100 kl. szalonna	55.00 54.00 53.00
100 kl. báj.	57.0 56.00 55.00

Felölös szerkesztő és kiadó lap tulajdonos: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

Saját termésti

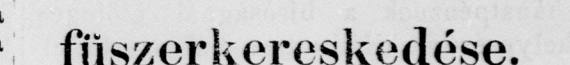
Madelaine

csemege szállót

ajánli

Csanak József

fűszerkereskedése.

Kardos László

Debreczen,

Czegléd-utca.

Ajánja legjobb minőségű és állású

férfi és fiú

Chiffon ingeit.

A birodalom legjobb gyártmányú

férfi és női ezernázott,

szines és fehér

harisnyáit.

Legjobb anyagú és izlés szerint saját

varrodájában készült

kiházasítási czikkeit.

Korona forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövekezet
debreczeni főktelep áru csarnoka

ajánl:

Előre haladt ásványvíz évad miatt

a még raktárunkon lévő ideai töltésű

2 literes palaczkokban

lévő

legjobb üdítő Korona forrás viznek

palaczkját **20 kitta** szállítottuk le

minden egyes üres palaczk 8 krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszöveket
debreczeni főktelep áru csarnoka.
Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás!

Korona forrás!

Korona forrás.

4845.

1889 tk.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy N. Pap István és neje végrehajthatónak özv. Sarkadi Antalné és társa végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő a h.-bagosi 66. sz. tjkvben A I. 12, 797, 2629, 4080, hrsza felvett ingatlanokra 337 frt, továbbá a h.-bagosi 794. sz. tjkvben A + 3542 hrsza felvett ingatlanra 21 frt, s végre a h.-bagosi 1116. sz. tjkvben A I. 739, 2024, 4453/b, 3999 hrsza felvett ingatlanokra 175 frtban már megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor H.-Bagos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 33 forint 70 krt. 2 frt 10 krt, illetőleg 17 frt 50 krt k e s z p é n z b e n vagy az 1881. LX. t. cz. 42-űk §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerűn elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1889. évi június hó 25. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Bay,

kir. tszéki bír.

Poloskák
svábbogarak,

csótánybogarak, molyok,
hangyak, bolhák, legyek stb.-ket
biztosan és gyökeresen kiirja csak az én minden

rovart irtó porom

dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30 krjával. Azonkívül ajánlom különlegességeimet, u. m. sváb- és csótánybogár-irtó-por dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 krjával; moly- és hangya-irtó-por dobozokban 1 frt. kisebb 55 kr. Elpusztíthatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével a rovar, mely vagy orosz bogárpor egyformán szétesőható és a legkisebb hárszedékekbe belövelhető. Egy darab ára 40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára. Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30 kr. Feülmulthatlan határu poloska-irtó szesz, falazat számára. Festésnél, meszelésnél vagy falak mázolásánál a festékbe, meszbe vagy vakolatba keverésre alkalmas. Egy pintes üveg elégséges egy közép nagyságu szobára. Ára 1 frt.

Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatású

patkány- és egér-irtó-szer

[Nem mérgező! csakis rágó állatoknak halálos.]

Egy bádog doboz ára 1 frt. 6 doboz 5 fr.

Vidéki megrendelések 1 frton alóznem eszközöketnek. Nagyban vevők jutányos árleengedésben részesülnek. A ős-zes fentevezett gyártmányaim megfellelő magyar és német használati utasításokkal el vannak látva. Valódi minőségben, nagy és kisebb mennyiségben kaphatók:

REISS B.,

vegytani termények gyára Budapest, VI. ker. Király utca 47. sz. a hova minden írásbeli megrendelés intézendő.

4194.

1889.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező következő földek, u. m.

1. a 441 cat. holdat és 26 □ ölet tevő ujosztásu legelő föld, melyet a város telkei után a felosztott belső közlegelőből kapott, s mely az Apafa erdő-től a sziki gyakoró határig terjed a sámsoni ut mellett a f. 1889. évi nov. 1-től hat évre t. i. 1895. nov. 1-ig,

2. a m. kir. államvasut mellett egy felől a várad-utcai újsorra, illetve a nagyvárad-i országutra, másfelől a homokertre nyuló, mintegy 2500 □ ölet, 1050 □ ölet, 700 □ ölet, 1109 □ ölet és 1 hold 417 □ ölet tevő 5 rendbeli faraktári helyiség 1889. évi október 1-től hat évre t. i. 1895. október 1-ig,

3. a Józsa-kert és a nagyerdő közt fekvő s az 1661. sorszámú ház után kiosztott Holcsi Arnold-féle 2. és 2032/10000 rész osztályozott hold ujosztásu föld, folyó 1889. évi október 1-től három évre t. i. 1892. évi október 1-ig terjedő időre; a városháza nagy tanácstermébe folyó 1889. augusztus hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor a város számvevő hivatalában megtekinthető feltételek mellett, nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverési óhajtok azzal értesítettek, hogy a feltételekben jelzett kikiáltási árak 10%-át bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1889. július 25-én.

A városi tanács.

Dr. Grósz Sándor

megyei t. főorvos, orvos, sebészi tudor és mütő fogorvos

fogászati műterme

Budapest, Károly-körút 7. sz. a.

van, a hol a legújabb tudományos vívmányok alapján, a fog plombirozása, fogak készítése eszközö tetik.

Ertesítés! Occasio!

A nádor-utca és mérleg-utca 4. szám,

az országos bank-épület

sarok helyiségében

levő raktáron felhalmozódott árukat: mint asztalos és kárpitozott butorokat, függönyöket, terítőket és tükröket, képeket, bronz- és majolika díszeket igen jutányos áron adom el. Kitiűnő tisztelettel

BERNSTEIN JÓZSEF

nádor-utca 6. szám.

„MARGIT“

gyógyforrás,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte megóvja a betegét a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seitersi, gleichenbergi, tūdóbajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbeteg**ek klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfb**an, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménynyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervok** általános hurutos bántalmáinál.

Borral használva a legegészségesebb ital!

Kínárolagos
fóráktár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvíz-szállítónál Budapestén.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben,

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödeje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukba

Elvállal teljes vízvezetők berendezését árak, földbirtokosok és magánok részére, modern

technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlközik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

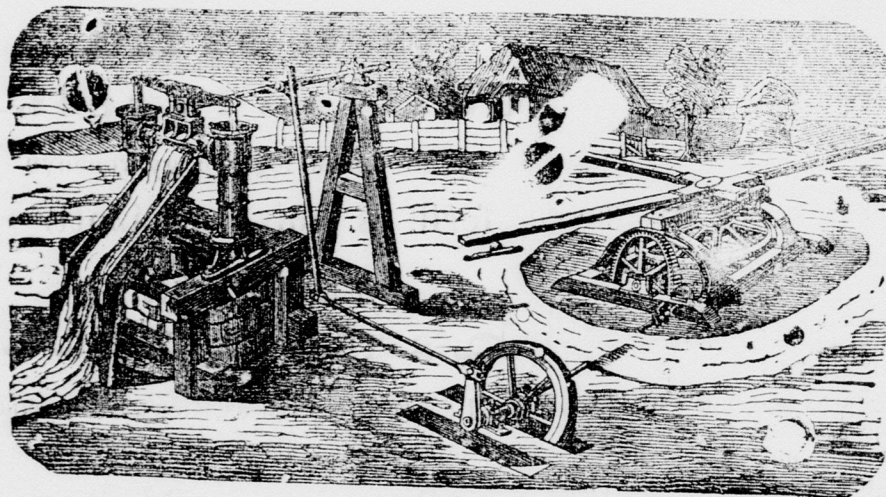
felszerelésére

szagmentes ürszékek

fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.